

væsen erkendt, at han, der har arbejdet saa energisk for at faa denne to Gange gennemførte Retsreform ført ud i Livet, netop fra sit Synspunkt med Glæde hilser dette Lovforslag og meget gerne ser det gennemført. Det, synes jeg, er et Vidnesbyrd af nogen Betydning, og det er et Vidnesbyrd fra en Mands Side, for hvem aabenbart — det maa alle erkende — det partipolitiske ikke spiller nogen som helst Rolle, for hvem aabenbart Sagen er det eneste afgørende.

Jeg finder i øvrigt ikke ved denne Sags første Behandling Anledning til at komme ind paa Enkeltheder, som naturligt bør drøftes i det Udvalg, der formentlig bliver nedsat. Kun om et Punkt, som har nogen principiel Betydning, skal jeg gøre et Par Bemærkninger, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt Kvinder i Fremtiden vil kunne blive Nævninger. § 69 siger: „Til Nævning kan med de af §§ 70 og 71 følgende Undtagelser kaldes enhver, som har Valgret til Folketinget, medmindre han paa Grund af legemlige Mangler eller utilstrækkeligt Kendskab til det danske Sprog er ude af Stand til at fyldestgøre en Nævnings Pligter.“ Naar vi nu, forhaabentlig i en ikke fjern Fremtid, faar den politiske Valgret udvidet til at omfatte Kvinderne, er det dog sikkert Meningen, at denne Paragraf skal omfatte Kvinder; der staar jo „enhver“. Der staar ganske vist ogsaa: „medmindre han paa Grund af“, men dette „han“ vil dog neppe lægge Hindringer i Vejen. Vi har ogsaa et saadant „han“ i Grundloven, men vi har under Forhandlinger om Grundlovsrevisioner været enige om, at selv om man ikke fik dette „han“ ud alle Steder, vilde det, naar Kvinder ellers opfyldte de Betingelser, der var Tale om, ogsaa kunne omfatte Kvinder; men det vilde alligevel være korrekt her at sætte „vedkommende“ i Stedet for „han“, for at der ikke skulde opstaa Tvivlsspørgsmaal. Begrænsningen: „medmindre han paa Grund af legemlige Mangler eller utilstrækkeligt Kendskab til det danske Sprog er ude af Stand til“ o. s. v., tror jeg heller ikke kan udelukke Kvinderne. Jeg ved ganske vist, at der er Antropologer, som mener, at Kvinder er lavere Væsener; baade aandeligt og fysisk, end Mænd; men det er neppe det, der er tænkt paa ved „legemlige Mangler“. Det er altsaa godt nok, at § 69 kan fortolkes saaledes, at der ogsaa gives Kvinder Adgang til at blive Nævninger, for saa vidt de faar politisk Valgret, men i § 73 staar udtrykkeligt, at de Folk, der skal optages

af Kommunalbestyrelserne paa Grundlisten, skal være Mænd. Hvis det efter § 69 er Meningen, at ogsaa Kvinder, for saa vidt de ved en Forfatningsreform faar politisk Valgret, skal kunne udtages til Nævninger, gaar det neppe an i § 73 at skrive: „Kommunalbestyrelserne udvælge aarlig efter Forholdstal blandt de Personer, der ere opførte paa Valglisten og opfyldte de øvrige i §§ 69 og 70 foreskrevne Betingelser, Mænd, der anses for o. s. v.“. Jeg kunde tænke mig, at „han“ i § 69 kan omfortolkes, men jeg kan vanskelig tænke mig, at „Mænd“ i § 73 kan omfortolkes. Da jeg antager, at ogsaa den højtærede Justitsminister mener, at Kvinder bør kunne udtages til Nævninger, naar de faar politisk Valgret, kunde jeg tænke mig, at der i § 73 indsattes „Personer“ i Stedet for „Mænd“.

Hvad angaar Tidspunktet for Lovens Ikrafttræden, maa jeg naturligvis i og for sig beklage, at der endnu er Mulighed for, at vi kan komme til at vente i over 3 Aar — Loven skal senest træde i Kraft den 1. Oktober 1917 —, inden vi endelig faar civiliserede Retstilstande her i Landet. Jeg overser ikke, at der staar „dog ikke senere end den 1. Oktober 1917“, og at der altsaa er Mulighed for, at den kan træde i Kraft tidligere, hvilket kan ske, hvis de fornødne Retslokaler kan tilvejebringes. Jeg vil derfor meget henstille, at der, naar denne Retsreform, hvad jeg haaber, bliver gennemført, sættes den allerstørste Kraft ind paa at tilvejebringe Lokaler og alt, hvad der ellers er nødvendigt, inden Loven kan træde ud i Livet. Det var maaske muligt, at vi kunde forkorte denne Frist noget, og hvis det gennem Udvalgsarbejdet skulde vise sig muligt at faa Fristen sat til den 1. Oktober 1916, vilde vi fra vor Side være overordentlig glade derved.

Jeg haaber da, at det maa lykkes at faa denne Retsplejelov vedtaget i Aar, væsentlig som den her foreligger, baade i dette Ting og i det andet høje Ting. Fler-tallet er til Stede, og efter den Tale, det ærede Medlem fra Gudme (Emil Petersen) holdt, synes jeg ogsaa, at Stemningen er til Stede. Hvad er der da i Vejen for, at vi kan tage fat paa Arbejdet med god Lyst og Villie fra alle Sider? Det ser jo ikke ud til, at denne Rigsdagsamling i øvrigt skal blive særlig indholdsrig med Hensyn til Antallet af Lovgivningsarbejder, men hvis 1914, dette Mindeaar for to sørgelige Begivenheder, Hundredaaret for Norges Tab og Halvtredsaaaret for Slesvigs Tab, skulde bringe en Rigsdagsamling, der baade gav os en ny Grundlov paa den almindelige